

Ciències Filològiques Auxiliars**2012/2013**

Codi: 42307

Crèdits ECTS: 9

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
4313137 Prehistòria, Antiguitat i Edat Mitjana	1100 Prehistòria, Antiguitat i Edat Mitjana	P	1	2

Professor de contacte

Nom: Jaume Medina Casanovas

Correu electrònic: Jaume.Medina@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Estudis en Història, Arqueologia, Filologia Clàssica / Estudis Clàssics o una altra titulació oficial de l'àmbit de les Arts i Humanitats o de les Ciències Socials i Jurídiques.

Objectius

L'objectiu d'aquest mòdul és l'estudi dels instruments filològics adequats i necessaris per a l'anàlisi de la documentació històrica d'època antiga i medieval continguda en fonts literàries, epigràfiques i manuscrites de tradició grecolatina. En aquest sentit, hom hi tractarà diverses qüestions relatives a la història literària, la crítica textual, l'epigrafia i la paleografia amb la finalitat de contextualitzar els problemes de les fonts tant de la tradició manuscrita com de diversos suports d'escriptura.

Competències

- Analitzar de manera crítica els plantejaments teòrics i metodològics que han guiat fins ara la recerca en prehistòria, història antiga i història medieval.
- Exposar correctament, de manera oral o escrita, els resultats de la recerca històrica.
- Organitzar, planificar i gestionar treballs de recerca.
- Treballar en equips interdisciplinaris.
- Utilitzar les categories i el lèxic característics que s'utilitzen en la recerca i la difusió de la prehistòria, l'antiguitat i l'Edat Mitjana.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament la relació entre les fonts literàries, epigràfiques i manuscrites i el seu valor com a document històric.
2. Familiaritzar-se amb el vocabulari tècnic específic associat a les ciències auxiliars filològiques.
3. Organitzar, planificar i gestionar treballs de recerca.
4. Sistematitzar dades de la documentació textual i de la tradició científica de manera oral i escrita.
5. Treballar en equips interdisciplinaris.

Continguts

Fonts literàries i epigràfiques per a l'estudi de la civilització grega (Francesc Cuartero & Marta Oller)

Instruments filològics i organització de la informació referida a la textualitat (Jaume Medina)

Instruments per a l'establiment del procés de formació del llatí medieval (José Martínez)

Instruments per a la lectura de la Tradició Clàssica (Cándida Ferrero)

L'edició crítica de textos paraliteraris: metodologia i problemàtica (Jesús Alturo)

Fonts clàssiques i orientals sobre Euràsia Central antiga i medieval (Agustí Alemany)

Metodologia

Activitats dirigides: classes teòriques, presentació pública de treballs, seminaris de discussió de textos, estudi y discussió de fonts documentals i arqueològiques.

Activitats supervisades: tutories i realització d'exercicis pautats d'aprenentatge (individuals o en grups reduïts).

Activitats autònomes: cerca de documentació, lectura de textos, redacció de treballs, estudi.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició de continguts de l'assignatura, presentació oral de treballs	56,25	2,25	1, 2, 3, 4, 5
Tipus: Supervisades			
Treball de documentació, lectures, exercicis	56,25	2,25	1, 2, 3, 4, 5
Tipus: Autònomes			
Preparació d'un treball, estudi de continguts	112,5	4,5	1, 2, 3, 4, 5

Avaluació

Intervencions personals dels estudiants	20%
Ressenyes, breus anàlisis, edicions de documents, traduccions, etc.	60%
Exposició oral del resultat dels treballs	20%

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tutories, treballs, exposicions	veure quadre	0	0	1, 2, 3, 4, 5

Bibliografia

La bibliografia específica per a cada tema es facilitarà al principi de la docència del mòdul.

A continuació es dona una bibliografia general amb els instruments per a l'estudi dels textos clàssics:

Aufstieg und Niedergang der römischen Welt. Geschichte und Kultur roms im Spiegel der neueren Forschung, Berlin-New York, 1972ss. (ANRW). - BARTELS, A. et al. (1965), ***Lexikon der alten Welt***. Zürich-Stuttgart. - BAUMGARTEN, F. -POLAND, F. -WAGNER, R. (1913), ***Die Hellenistische-Romische Kultur***. Leipzig. - BIGNONI, E. (ed.) (1951), ***Introduzione alla Filologia Classica***. Milano. - BUCHWALD, W. et al. (1963), ***Tusculum-Lexicon griechischer und lateinischer Autoren des Altertums und des Mittelalters***. München. - CABROL, F. - LECLERG, H. (1924) ***Dictionnaire d'Archéologie Chrétienne et de Liturgie***. Paris. - CALDERINI, M. (1960) ***Dizionario di antichità greche e romane***. Milano. - DAREMBERG, G. - SAGLIO, E. -POTIER, E. (1877-1919), ***Dictionnaire des Antiquités grecques et romaines, d'après les textes et les monuments, contenant l'explication des termes qui se rapportent anciens***. 10 vols. Paris. (reimpr. en Graz, 1962-1963). - ***Enciclopedia Clásica*** (1956 ss.). Madrid. - DELLA CORTE, F. (dir.) (1972-1975), ***Introduzione allo studio della Cultura Classica. I: Letteratura; II: Linguistica e Filologia; III: Scienze sussidiarie***. Milano. - DELLA CORTE, F. (1988), ***Dizionario degli scrittori greci e latini***, 3 vols. Milano. - ERRANDONEA, I. (1954), ***Diccionario del mundo clásico***, 2 vols. Barcelona-Madrid. - GERCKE, A. -NORDEN, E. (1908-1927), ***Einleitung in die Altertumswissenschaft***. Leipzig. - GRAND, M. (1986), ***Guide to the Ancient World. A Dictionary of Classical Names***. New York. - GRIMAL, P. (1951), ***Dictionnaire de la mythologie grecque et romaine***. Paris. (trad. española y rev. 1979⁶, Barcelona, 1981) - GRUYTER, W. (1972), ***Aufstieg und Niedergang der römischen Welt***. Berlin-New York. - HAMMOND, N.L.B. -SCULLARD, H.H. (1949), ***The Oxford Classical Dictionary***. Oxford. (1970²). - HARVEY, H.P. (1937), ***The Oxford Companion to Classical Literature***. Oxford. - HAUSSIG, H.W. (1965), ***Das Wörterbuch der Mythologie***. Stuttgart. - HILTBRUNNER, O. (1964⁴), ***Kleines Lexikon der Antike***. Bern-München. - HOWATSON, M.C. (ed.) (1989²), ***Oxford Companion to Classical Literature***. Oxford (trad. española, Madrid 1991) - HUNGER, H. (1953), ***Lexikon der griechischen und römischen Mythologie***. Viena. (1959⁵) - IRMSCHER (ed.) (1971), ***Lexikon der Antike***. Leipzig. - KLAUSER, T. (ed.) (1941), ***Reallexikon für Antike und Christentum. Sachwörterbuch zur Auseinandersetzung des Christentum mit der antiken Welt***. Stuttgart. - KRAUS, F.X. (1880), ***Real-Encyclopädie der christlichen Alterthümer***. Freiburg. - KROB, P. (1972), ***Lexikon der antiken Autoren***. Stuttgart. - LAMER, H. et al. (ed.) (1933), ***Wörterbuch der Antike***. Leipzig. (reed. en Stuttgart 1966⁷) - LARUE, R. (1985), ***Clavis Scriptorum Graecorum et Latinorum***, 4 vols. Québec. - LAVEDAN, (1931), ***Dictionnaire illustré de la mythologie et des antiquités grecques et romaines***. Paris. - ***Lexikon der alten Welt***. 1965. Zürich-Stuttgart. - ***Lexikon Iconographicum Mythologiae Classicae (LIMC)***, 1981, Zürich. - MARTIGNY, (1965), ***Dictionnaire des Antiquités Chrétiennes***. Paris. - MÜLLER, I. - OTTO, W. -BENGSTON, H. (1886 ss.), ***Handbuch der Altertumswissenschaft***. Los volúmenes dedicados a la Filología Latina son los siguientes: vol. I/7 A.E. Samuel, ***Greek and Roman Chronology. Calendars and Years in Classical Antiquity***. - vol. II/1.1. M. Leumann, ***Lateinische Laut und Formenlehren***. - vol. II/1.2. J.B. Hofmann- A. Szantyr, ***Lateinische Syntax und Stilistik***. - vol. III/3. J. Martin, ***Antike Rhetorik. Technik und Methode***. - vol. III/5.1 H. Bengston, ***Republik und Kaiserzeit bis 284 n.Chr.*** - vol. IV/3.2 J. Kromeyer -G. Veith, ***Heerwesen und Kriegführung der Griechen und Römer***. - vol. VI/4. K. Latte, ***Römische Religionsgeschichte***. - vol. VIII/1. C. Hosius, ***Die römische Literatur in der Zeit der Republik***. - vol. VIII/2. C. Hosius, ***Die römische Literatur in der Zeit der Monarchie bis auf Hadrian***. - vol. VIII/3. C. Hosius, -G. Krüger, ***Die römische Literatur von Hadrian bis auf Constantin***. - vol. VIII/4.1. M. Schanz, ***Die Literatur des 4. Jahrhunderts***. - vol. VIII/4.2. M. Schanz - C. Hosius -G. Krüger, ***Die Literatur des 5. und 6. Jahrhunderts. Mit einem Generalregister des Gesamtwerkes***. - vol. IX/1.vol. IX/2.vol. IX/3. M. Manitius, ***Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters***. - vol. X/3.3.1. M. Kaser, ***Das römische Privatrecht. Das altrömische, das vorklassische Recht***. - vol. X/3.3.2. M. Kaser, ***Das römische Privatrecht. Die nachklassische Entwicklungen***. - vol. X/3.4. M. Kaser, ***Das***

römische Zivilprozessrecht. - NIERMEYER, J. F.,(1976) *Mediae Latinitatis Lexicon Minus.* Leiden. - PAULY, A.F. -WISSOWA, G. -KROLL, W. -MITTELHAUS, K. -ZIEGLER, K. (dirs.) (1837), *RE Real-Encyclopädie der klassischen Altertumswissenschaft.* 83 vols. (Reelaboración reducida, *Der kleine Pauly. Lexicon der Antike*, 5 vols. deK. Ziegler y W. Sontheimer, Stuttgart, 1964-1975. Edición económica en la ed. Deutscher Taschenbuch de München). - PIGHI, G.B. -GRANDE, C.del -ARIAS, P.E. (eds.) (1959 ss.), *Enciclopedia Classica.* I: *Storia e Antichità* 4 vols.; II: *Lingua e Letteratura*, 5 vols.; III: *Archeologia e Arte*, 3 vols.; IV: *Appendici*, 2 vols.Torino. - RÖSCHER, V.A. (1864-1939) *Ausführliches Lexikon de griechischen und römischen Mythologie.* Leipzig (Hildesheim 1978). - TEMPORINI, H. -HAASE, W. (eds.) (1972), *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt, I: Desde los orígenes de Roma hasta el final de la República; II: El Principado; III: Antigüedad tardía.* Berlin-New York. - RICH, A. (1995), *Dictionnaire des Antiquités.* Paris. - ROSCHER, W.H. (1885-1937), *Ausführliches Lexikon der griechischen und römischen Mythologie*, 7 vols. Leipzig. (reed. en Hildesheim 1965) - SANDYS, J.E. (1910) *A Companion to Latin Studies.* Cambridge. - TRIPP, E. (1974), *Lexikon der antiken Mythologie.* Stuttgart.